

NOMIKO BHMA

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΒΡΑΒΕΙΟ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

ΤΟΜΟΣ 69 – ΤΕΥΧΟΣ 3
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2021

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΛΕΤΕΣ

- 457 Ν. 4727/2020 «Κώδικας Ψηφιακής Διακυβέρνησης – Κώδικας Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» (Α. Σινανιώτη-Μαρούδη)
- 467 «Προστατευόμενοι» (ψευδώνυμοι) μάρτυρες, «χάρτινοι» μάρτυρες και «μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος» (Ι. Ν. Ανδρουλάκης)
- 501 Η συναίνεση σε ιατρικές πράξεις ενηλίκων κρατουμένων (Β. Δ. Σακελλαροπούλου – Θ. Δ. Σακελλαρόπουλος)

ΣΧΟΛΙΑΣΜΕΝΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 517 **ΜΠρΑ8 2453/2021** Αναγωγή κατά του αναλαβόντος το σύνολο της κατάθεσης κοινού λογαριασμού με συνδικαιούχους εν διαστάσει συζύγους και ανήλικα τέκνα – Αποκλεισμός των «για πρακτικούς λόγους» συνδικαιούχων από το αναγωγικό δικαίωμα και κατ' ισομοιρίαν κατανομή μεταξύ των «πραγματικών» συνδικαιούχων δυνάμει της εσωτερικής σχέσης (Χ. Κατσογιάννου)
- 538 **ΜΠρΑ8 989/2020** Αναγκαστική Εκτέλεση σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου/ν.π.δ.δ. Δικονομικά ζητήματα από την προδικασία του ν. 3068/2002 (άρθρ. 4 § 2) (Χ. Δ. Νικολαΐδης & Ε. Ε. Κλουδά)
- 544 **ΜΠρΑ8 462/2021** Αποκλεισμός εταίρου διαχειριστή από ομόρρυθμη εταιρεία (Σ. Τσαχιρίδης)
- 566 **ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠ** (Σ. Ο. Χούρσογλου)
- 602 **ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΣτΕ** (Κ. Π. Σαμαρτζής)
- 622 **ΕΔΔΑ της 5.11.2020 Υπόθεση Cwik** κατά Πολωνίας Απαράδεκτο αζιοποίησης αποδεικτικού μέσου που αποκτήθηκε μέσω κακομεταχείρισης προκληθείσας από ιδιώτη και εμπίπουσας στο άρθρο 3 ΕΣΔΑ (Δ. Αρβανίτης)
- 631 **ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ ΕΔΔΑ 2020 (Γ' ΜΕΡΟΣ – ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ)** (Β. Χειρδάρης)

ΘΕΜΑΤΑ

- 660 Δικαστική δεοντολογία (Β. Π. Ανδρουλάκης)
- 674 Η διοίκηση και η δικαιοσύνη στην επαρχία του Βυζαντινού Πόντου [Μέσα από τις «Νεαρές» του Ιουστινιανού και τα «Βασιλικά» του Λέοντος του Σοφού (Α. Γ. Ανδρεάδης)]

Και μπορεί μεν η διάταξη να οφείλεται στην καλόπιστη προσπάθεια του νομοθέτη να επιφέρει βελτιώσεις στο θέμα της συμμόρφωσης της διοίκησης και κατ' επέκταση στο σεβασμό του δικαιώματος δικαστικής προστασίας του πολίτη όπως αυτό εκφράζεται και δια μέσου της αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίησή του, δύσκολα όμως μπορεί να μην παρατηρηθεί ότι καταλήγει σε πολλών ειδών διευκολύνσεις του δημοσίου. Για αρχή ας ειπωθεί ότι κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 926 § 1 ΚΠολΔ, ο ιδιώτης ως οφειλέτης-καθού η εκτέλεση έχει προθεσμία μόλις τριών εργάσιμων ημερών για εκούσια συμμόρφωση και συγκέντρωση οικονομικών διαθεσίμων και αφού βεβαίως του έχει ήδη επιδοθεί επιταγή προς εκτέλεση¹⁶. Ορθά πάντως συμπεράσματα για το τελικό κόστος της νομοθετικής επιλογής στην ισότητα των όπλων μπορούν να προκύψουν μόνο από την εκτίμηση της συνολικής διαδικαστικής διαδρομής και την γενική από δικονομική σκοπιά αντιμετώπιση του δημοσίου έναντι του πολίτη-ιδιώτη και όχι μεμονωμένα από την εν λόγω διάταξη.

ΕΥΤΥΧΙΑ Ε. ΚΛΟΥΔΑ
Δικηγόρος
ΜΔΕ Πολιτικής Δικονομίας
Νομικής Σχολής Αθηνών

III. ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών Άριθ. 462/2021

Δικαστής: Ε. Γεωργιάδης, Πρωτοδίκης
Δικηγόροι: Ε. Μπατσούλη, Π. Καρυδομάτης

Αποκλεισμός ομόρρυθμου εταίρου (που τυγχάνει και διαχειριστής) από ομόρρυθμη εταιρεία κατόπιν αιτήσεως των λοιπών ομόρρυθμων εταίρων. Σπουδαίος λόγος που δικαιολογεί την ακούσια έξοδο. Κακή διαχείριση. Αδυναμία συνεργασίας μεταξύ των ομόρρυθμων εταίρων. Διαρκείς και έντονες έριδες. Μόνιμη και μη αναστρέψιμη κατάσταση. Αρχή διατήρησης της εμπορικής επιχείρησης. Ηπιότερο μέτρο ο αποκλεισμός ομορρύθμου εταίρου από τη λόση της ομόρρυθμης εταιρείας. Δεκτή η αίτηση.

(Διαδικαστικά ζητήματα από την επίσπευση αναγκαστικής εκτελέσεως κατά του Ελληνικού Δημοσίου, Δ 2004 σ. 774-775) κατά την οποία διαρκούσες της προθεσμίας των 60 ημερών η απαίτηση δεν θεωρείται βέβαιη και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή η περιαφή του εκτελεστήριου τύπου και η χορήγηση απογράφου.

16 . Ήδη Ν. Κλαμαρής, Τιμ. Τόμος Μπέη τ. V σ. 4472.

Καταδίκη της καθ' ης στα δικαστικά έξοδα των αιτούντων (Άρθρα 259§ 1 περ. δ' και 263 ν. 4072/2012, 739, 176 και 191 § 2 ΚΠολΔ).

Σύμφωνα με το άρθρο 263 του ν. 4072/2012, αν συντρέχει στο πρόσωπο ενός εταίρου περιστατικό που θα δικαιολογούσε τη λύση της εταιρίας σύμφωνα με την περ. δ' της § 1 του άρθρου 259, το Μονομελές Πρωτοδικείο μπορεί, ύστερα από αιτηση των λοιπών εταίρων, αντί της λύσης της εταιρίας, να διατάξει τον αποκλεισμό του εταίρου. Η διάταξη εφαρμόζεται τόσο στις προσωπικές εμπορικές εταιρίες ορισμένου χρόνου όσο και στις αορίστου και αποσκοπεί προφανώς να υποκαταστήσει τη ρύθμιση του άρθρου 771 ΑΚ, που ισχύει επί αστικών εταιριών και εφαρμοζόταν, μέχρι πρότινος, και στις προσωπικές εμπορικές εταιρίες. Με τη ρητή πλέον πρόβλεψη του αποκλεισμού του εταίρου στις προσωπικές εταιρίες, καθίσταται σαφής η διαφοροποίηση του νόμου κατά δύο στοιχεία. Συγκεκριμένα, από τη σύγκριση των δύο διατάξεων, ήτοι του άρθρου 771 ΑΚ και του άρθρου 263 του ν. 4072/2012, προκύπτει η απουσία από το κείμενο της νεότερης διάταξης του άρθρου 263 του ν. 4072/2012 του στοιχείου της υπαιτιότητας στο πρόσωπο του υπό αποκλεισμό εταίρου, ενώ διευρύνεται η έννοια του σπουδαίου λόγου που μπορεί να οδηγήσει σε αποκλεισμό, καθώς το άρθρο 771 ΑΚ αξιώνει ο σπουδαίος λόγος να αναγεται στην παράβαση των εταιρικών υποχρεώσεων του υπό αποκλεισμό εταίρου, ενώ κατά το άρθρο 263 του ν. 4072/2012 απαιτείται περιστατικό που θα δικαιολογούσε τη λύση της εταιρίας κατ' άρθρο 259 § 1 περ. δ' (σπουδαίος λόγος), το οποίο να συντρέχει στο πρόσωπο του υπό αποκλεισμό εταίρου. Σκοπός της διάταξης αυτής είναι η προστασία των λοιπών εταίρων και η διατήρηση της επιχείρησης. Ουσιαστική προϋπόθεση για τον αποκλεισμό ενός εταίρου από την εταιρία είναι να συντρέχει σπουδαίος λόγος αποκλεισμού του. Υπό το πρίσμα πλέον του νέου νομοθετικού πλαισίου, δεν απαιτείται και υπαιτιότητα του εν λόγω εταίρου στη συνδρομή του ως άνω σπουδαίου λόγου, αρκεί αυτός να σχετίζεται με το πρόσωπο του υπό αποκλεισμό εταίρου και να είναι τέτοιος που καθιστά αδύνατη τη συνέχιση της εταιρίας με τη συμμετοχή του και υπό την περαιτέρω προϋπόθεση ότι αυτός δεν αποχωρεί εκουσίως. Άρα, περιστατικά που μπορούν να στοιχειοθετήσουν σπουδαίο λόγο λύσης της εταιρίας, όπως η μακρά α-

πουσία ενός εταίρου (χωρίς αυτή να οφείλεται σε αδιαφορία του για την πορεία της εταιρίας) ή αδυναμία των εταίρων να συνεργαστούν μαζί του, μπορούν να οδηγήσουν και σε αποκλεισμό εταίρου, ως ηπιότερο έναντι της λύσης μέτρο (ΜΠρΑθ 731/2020 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΧλκ 43/2018 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΘ 18918/2014 ΕπισκΕμπΔικ 2014/629). Ο αποκλεισμός του εταίρου συνιστάται στην ακούσια έξοδό του από την εταιρία και αποτελεί αναγκαστική αποχώρησή του από αυτήν, χωρίς τη θέλησή του. Με τον αποκλεισμό επέρχεται απόσβεση της εταιρικής συμμετοχής και ο εταίρος έχει αξιώση κατά της εταιρίας ίση προς την αξία συμμετοχής του (ΕφΑθ 972/2003 ΕπισκΕμπΔικ 2003, 531, Γεωργιάδης - Σταθοπούλος ΑΚ τ. 4ος σ. 80 επ., Ν. Ρόκας «Εμπορικές εταιρίες» εκδ. Δ' σ. 76, 77, Κ. Ρόκας ΝοΒ 18. 1281). Περαιτέρω, όπως συνάγεται από τις προαναφερόμενες διατάξεις του ν. 4072/2012, οι λόγοι λύσεως προσωπικών εταιριών διαφέρουν από αυτούς που γίνονταν δεκτοί κατά το προϊσχύσαν δίκαιο και καθορίζονται πλέον με κεντρικούς άξονες τη γενική αρχή της διατήρησης της εμπορικής επιχείρησης και το επιβεβλημένο απομάκρυνσης από τον απόλυτα προσωποπαγή χαρακτήρα των προσωπικών εταιριών. Η εκ μέρους εταίρου καταγγελία της εταιρίας έχει πλέον απαλειφθεί ως προβλεπόμενος από το νόμο λόγος λύσεως της προσωπικής εταιρίας, ισχύει όμως ως τέτοιος λόγος εφόσον προβλέπεται στην εταιρική σύμβαση. Συνεπώς, η καταγγελία αποτελεί πλέον λόγο λύσης της ομόρρυθμης εταιρίας, μόνον αν προβλέπεται στην εταιρική σύμβαση και με τους όρους που προβλέπονται σ' αυτή. Λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της διατήρησης της επιχείρησης και δεδομένου ότι προβλέπεται και δικαιώματα εξόδου του εταίρου, σύμφωνα με το άρθρο 261 του ως άνω νόμου, το δικαίωμα δικαστικής λύσης της εταιρίας συνιστά έχοχατο μέσο αντιμετώπισης της κατάστασης που ανέκυψε με τη συνδρομή του οπουδαίου λόγου και εγείρεται επομένως μόνο σε περίπτωση που δεν ανευρέθηκε άλλος τρόπος άρσης του αδιεξόδου. Ο οπουδαίος λόγος κρίνεται κατά τις περιστάσεις και σε συνάρτηση με τη γενικότερη οργάνωση της συγκεκριμένης εταιρίας, η οποία θα αποτελεί τον κύριο οδηγό για την εκτίμηση της σοβαρότητας της κατάστασης που δημιούργησε ο επικαλούμενος οπουδαίος λόγος. Η όπαρξη του θα πρέπει πάντως να έχει ιδιαίτερη βαρύτητα και σημαντικές επιπτώσεις στην ομαλή

λειτουργία της εταιρίας (ΜΕφΑθ 7196/2014 Νόμος). Αυτές οι επιπτώσεις είναι απαραίτητο να παρουσιάζουν το στοιχείο της μονιμότητας και να μην έχουν προσωρινό χαρακτήρα. Συνιστά δε οπουδαίο λόγο οποιοδήποτε περιστατικό, που ανάγεται, στο πρόσωπο ή όχι του αιτούντος, το οποίο, σύμφωνα με την αρχή της καλής πίστης και τα συναλλακτικά ήθη, καθιστά, στη συγκεκριμένη περίπτωση, επαχθή για τον καταγγέλλοντα εταίρο την εξακολουθηση της εταιρίας. Τέτοια περιστατικά είναι η αθέτηση των εταιρικών υποχρεώσεων, η κακή διαχείρισή τους, οι διαρκείς διαφωνίες, το μίσος μεταξύ των εταίρων, η διακοπή ή η διατάραξη των προσωπικών σχέσεων μεταξύ των συνεταίρων, όταν αυτή παρουσιάζει σοβαρό και εξακολουθητικό χαρακτήρα και πάντα σε συνάρτηση με αποχρώντες οικονομικούς λόγους, που έχουν ως επακόλουθο είτε την παράλυση της λειτουργίας της, είτε την αδυναμία της εκπλήρωσης του οκοπού της (ΜΕφΛ 378/2015 ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ τεύχος 2017 Α') (...).

Από την εκτίμηση της ένορκης κατάθεσης της μάρτυρα που νόμιμα εξετάστηκε στο ακροατήριο του δικαστηρίου τούτου και περιέχεται στα ταυτάριθμα με την παρούσα απόφαση πρακτικά, καθώς και του συνόλου των εγγράφων που νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα: Δυνάμει του από ...02.2007 καταστατικού σύστασης ομορρύθμου εταιρίας, που καταχωρήθηκε νομίμως στα βιβλία εταιριών του Πρωτοδικείου Αθηνών με γενικό αριθμό02.2007, συστάθηκε η ομόρρυθμη εμπορική εταιρία με την επωνυμία «.... ΟΕ», με έδρα μισθωμένο οικόπεδο, εμβαδο τ.μ., στην πόλη των ... επί της οδού αριθ. ... και εταιρικό σκοπό το εμπόριο ενώ η διάρκεια της εταιρίας ορίστηκε αορίστως. Το κεφάλαιο της εταιρίας ορίστηκε στο ποσό των 4.000,00 ευρώ. Ομόρρυθμα μέλη της εταιρίας ορίστηκαν ο ... που συμμετείχε στην εταιρία με ποσοστό 50%, και εισέφερε στην εταιρία 2.000,00 ευρώ και η καθ' ης, που συμμετείχε στην εταιρία με ποσοστό επίσης 50%, και εισέφερε στην εταιρία επίσης 2.000,00 ευρώ. Οι εν λόγω ομόρρυθμοι εταίροι αποτελούσαν και τους νόμιμους εκπροσώπους και διαχειριστές της εταιρίας, δεσμεύοντας αυτή, ενεργώντας ο καθένας χωριστά. Εν συνεχείᾳ, δυνάμει της από ...02.2012 τροποποίησης καταστατικού ομορρύθμου εταιρίας, που καταχωρήθηκε νομίμως στα βι-

βλία εταιριών του Πρωτοδικείου Αθηνών με γενικό αριθμό ...02.2012, η καθ' ης, με τη συναίνεση του άλλου εταίρου, ... πώλησε, εκχώρησε και μεταβίβασε προς τον πρώτο των αιτούντων ποσοστό 20% της εταιρικής ιδιότητας (συμπεριλαμβανομένης σε αυτήν και της εταιρικής μερίδας) ως ομορρύθμου μέλους της εταιρίας και με αυτόν τον τρόπο κατέστη ο πρώτος των αιτούντων ομόρρυθμο μέλος της εταιρίας με ποσοστό 20% επί του κεφαλαίου της εταιρίας, ενώ η καθ' ης και ο ... παρέμειναν ομόρρυθμα μέλη της εταιρίας με ποσοστό 40% έκαστος επί του κεφαλαίου. Παράλληλα, με την ανωτέρω τροποποίηση του καταστατικού, τροποποιήθηκε ο σκοπός της εταιρίας, ο οποίος ορίστηκε ότι είναι το εμπόριο ... ενώ η διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρίας παρέμεινε στην καθ' ης και τον ... οι οποίοι ορίστηκαν και ταμίες της εταιρίας. Τέλος, δυνάμει της από ...03.2014 τροποποίησης και κωδικοποίησης του καταστατικού της εν λόγω ομορρύθμου εταιρίας, που καταχωρήθηκε νομίμως στην υπηρεσία ΓΕΜΗ του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Πειραιά την ...04.2014 με αριθ. ΓΕΜΗ ... και κωδικό καταχώρησης ΓΕΜΗ ... με αριθ. πρωτ. ... τροποποιήθηκε το καταστατικό της εταιρίας, λόγω αποχώρησης του ..., ο οποίος με την έγκριση του πρώτου των αιτούντων και της καθ' ης εκχώρησε, παραχώρησε και μεταβίβασε το ανήκον σε αυτόν ποσοστό του 40% επί του συνόλου του εταιρικού κεφαλαίου ως εξής: 20% του εταιρικού κεφαλαίου στην καθ' ης, με αποτέλεσμα να συγκεντρώνει πλέον το 60% του εταιρικού κεφαλαίου και 20% του εταιρικού κεφαλαίου στον δεύτερο των αιτούντων, ο οποίος με αυτόν τον τρόπο κατέστη ομόρρυθμο μέλος της εταιρίας, με ποσοστό 20% επί του εταιρικού κεφαλαίου. Παράλληλα, επήλθε τροποποίηση της επωνυμίας της ομόρρυθμης εταιρίας, η οποία μετονομάστηκε σε «..... ΟΕ», με διακριτικό τίτλο: α) στην ελληνική γλώσσα «..... ΟΕ» και β) με λατινικά στοιχεία «... ΟΕ», ενώ ορίστηκε ως γενική δωσιδικία της εταιρίας τα Δικαστήρια των Αθηνών. Σκοπός της εταιρίας ορίστηκε (...). Η δε διαχείριση και εκπροσώπηση της εταιρίας ανατέθηκε στην καθ' ης, η οποία ανέλαβε και τα καθήκοντα του ταμία της εταιρίας. Εδώ και χρόνια η καθ' ης ασκούσε διαχείριση κατ' αποκλειστικότητα, χωρίς να χρειαστεί από μέρους των αιτούντων, δεδομένου και του πρώτου βαθμού συγγένειας που τους συνδέει με την καθ' ης - μητέρα τους, να ασκήσουν

οιοδήποτε έλεγχο για τον τρόπο άσκησης της διαχείρισής της. Πλην όμως λίσταν προσφάτως, λόγω της εντατικοποίησης της ενασχόλησής τους με την εταιρία, ο μεν πρώτος των αιτούντων στον τομέα των πωλήσεων, ο δε δεύτερος εξ αυτών ασχολούμενος κυρίως με την αποθήκη, άρχισαν να έχουν υποψίες σχετικά με το σύννομο της λειτουργίας της εταιρίας και για αυτό αιτήθηκαν για πρώτη φορά πλήρη και σαφή πληροφόρηση για ζητήματα σχετικά με το σύννομο της λειτουργίας της εταιρίας. Ειδικότερα, με αφορμή την αποστολή ενός ερωτηματολογίου από την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Αττικής, στις αρχές του 2020 προς την εταιρία, αιτήθηκαν πληροφόρηση για τις διοικητικές άδειες που προϋποθέτει η λειτουργία της εταιρίας, για την τήρηση των κανόνων ασφαλείας και ιδίως για τα μέτρα πυρασφάλειας που έχει λάβει η καθ' ης, δεδομένου ότι ασκεί καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας στην εταιρία. Λίσταν προσφάτως, προ περίπου δύο μηνών, πληροφορηθήκαν από τον πολιτικό μηχανικό, ... περί του γεγονότος ότι το σύνολο του κτιρίου στο οποίο είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση είναι αυθαίρετο και παράλληλα ακατάλληλο για τον τόπο των μηχανημάτων που χρησιμοποιεί η επιχείρηση, ως εκ του αντικειμένου της. Εξαιτίας αυτών των αποκαλύψεων, αρχίσανε να θέτουνε ειδικότερα ερωτήματα για τον τρόπο που η καθ' ης ασκεί τη διαχείριση, όπως για τον τρόπο διαχείρισης των παραπόνων των πελατών της εταιρίας, αλλά ακόμη και για τον τρόπο τήρησης της νομιμότητας στα βασικά οικονομικά και φορολογικά στοιχεία της εταιρίας. Η καθ' ης, αρνείτο να εισέλθει σε λεπτομερή συζήτηση για όλα τα ανωτέρω κατά καιρούς τεθέντα θέματα, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μία κατάσταση πλήρους ασυνεννοησίας μεταξύ των εταίρων - διαδίκων, η οποία κατά το τελευταίο διάστημα διαρκώς επιδεινώνεται. Επιπλέον, οι αιτούντες διαπιστώσανε περί τα μέσα Ιουνίου του τρέχοντος έτους ότι ερμάρια, ντουλάπια και συρτάρια του γραφείου της εταιρίας ήταν κλειδωμένα και δεν είχανε οποιαδήποτε πρόσβαση σε βασικά έγγραφα, όπως οι εισαγωγές της εταιρίας σε πρώτες ύλες και τα σχετικά τιμολόγια. Σε αίτημά τους προς την καθ' ης για πρόσβαση στα ανωτέρω, αυτή αρνήθηκε. Επιπλέον χωρίς πρότερη ενημέρωση των αιτούντων, στις ...06.2020 η καθ' ης κάλεσε την βοηθό λογιστή της επιχείρησης, κυρία ... να μην προσέλθει στην επιχείρηση

για εργασία και να ασκήσει τις εργασιακές υποχρεώσεις της από το σπίτι, σε καθεοτάς τηλεργασίας, καίτοι δεν ανήκει σε ευπαθή ομάδα και χωρίς να της έχει παρασχεθεί ο σχετικός εξοπλισμός. Ακολούθως, δυνάμει της από ...06.2020 εξώδικης διαμαρτυρίας - όχλησης - αίτησης - κλήσης - δήλωσης που επιδόθηκε στην καθ' ης με την υπ' αριθ. ...06.2020 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή του Εφετείου Αθηνών, ..., οι αιτούντες διαμαρτυρηθήκανε προς την καθ' ης για όλα τα ανωτέρω και την προσκαλέσανε να τους παράσχει, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά ημερών από την επίδοση του εν λόγω εξωδίκου, πλήρη λογοδοσία για την εταιρία, ήτοι να τους ανακοινώσει εγγράφως λογαριασμό, περιέχοντα αντιπαράθεση των εσόδων και των εξόδων της εταιρίας και το από την αντιπαράθεση προκύπτον κατάλοιπο και για τον έλεγχο της ακρίβειας και ορθότητας του λογαριασμού, να επισυνάψει τα δικαιολογητικά έγγραφα της λογοδοσίας και να τους προσκομίσει άπαντα τα στοιχεία της διαχείρισης, μεταξύ των οποίων ιδίως όλα τα σχετικά έγγραφα, όπως: α) παραστατικά (τιμολόγια και αποδείξεις) σχετικά με τη λογοδοσία, β) βιβλία, εσόδων και εξόδων, γ) αντίγραφα τιμολογίων εισαγωγών, δ) επίσημες απογραφές, εφόσον υπάρχουν, ε) τις υποβληθείσες δηλώσεις φορολογίας του νομικού προσώπου, στ) εισοδήματα (δηλώσεις) από την επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρίας, ζ) τις υποβληθείσες περιοδικές δηλώσεις ΦΠΑ της εταιρίας, η) τους κωδικούς effka, θ) τον κωδικό πρόσβασης στον υπολογιστή με το κωδικό όνομα ... για να αποκτήσουν πρόσβαση στα ηλεκτρονικά αρχεία της εταιρίας, ι) τους κωδικούς πρόσβασης του εταιρικού email, τους οποίους έχει συνδέσει με το προσωπικό της μέρλ, ια) τους κωδικούς internet banking της εταιρίας στις τράπεζες με τις οποίες διατηρεί συνεργασία (ΤΡΑΠΕΖΑ ... ΑΕ και ... ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΕ), ιβ) το ισχύον μισθωτήριο της εταιρίας, ιγ) πιστοποιητικό περί μη υπαρξης αυθαιρεσιών στο κτίριο, ή περί τακτοποίησης των τυχόν υπαρχόντων αυθαιρεσιών, ιδ) την άδεια λειτουργίας και την άδεια όχλησης του Υπουργείου Ανάπτυξης, ie) πιστοποιητικό πυρασφαλείας και ενεργητικό και παθητικό πυρασφάλειας, ιστ) την επίσημα θεωρημένη από το αρμόδιο πολεοδομικό γραφείο κάτωψη του κτιρίου της εγκατάστασής μας και τον τίτλο κτήσεως του οικοπέδου της εγκατάστασης, όπως και σχετικό τοπογραφικό, ιζ) αντίγραφα λο-

γαριασμών ΔΕΗ (ή άλλου παρόχου ηλεκτρικού ρεύματος) και τηλεφωνίας, από τα οποία να προκύπτει ότι δικαιούχος της παροχής (ΔΕΗ, με αριθμό παροχής ...και τηλεφωνίας) είναι η εταιρία, και όλα τα ανωτέρω έγγραφα για το χρονικό διάστημα από ...03.2014 έως σήμερα, ενώ αιτηθήκανε και προσκαλέσανε την καθ' ης να επιτρέψει σε λογιστή της επιλογής και της εμπιστοσύνης τους να διενεργήσει (σε συνεργασία με το λογιστή της εταιρίας) τον απαιτούμενο έλεγχο για τη διασταύρωση της ακρίβειας των στοιχείων που όφειλε να τους χορηγήσει και για τη διαπίστωση του σύννομου της οικονομικής διαχείρισης της εταιρίας. Τέλος, υποβάλλανε αίτημα διενέργειας απογραφής από το χρόνο ανάληψης των καθηκόντων της καθ' ης έως τις ...06.2020. Παρά τα ανωτέρω, η καθ' ης σε ουδεμία ενέργεια προέβη, ούτε σε παροχή λογοδοσίας, ούτε σε σύνταξη και επίδοση εξώδικης απάντησης. Εν συνεχείᾳ, με την από ...07.2020 εξώδικη όχληση -διαμαρτυρία- αίτηση - πρόσκληση - δήλωση που επιδόσανε στην καθ' ης με την υπ' αριθ. ...07.2020 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή του Εφετείου Αθηνών, ... οι αιτούντες διαμαρτυρηθήκαν προς αυτήν για το γεγονός ότι λειτουργεί την εταιρία εντελώς αυθαίρετα, χωρίς να τηρεί τους απαιτούμενους εκ του νόμου κανόνες λειτουργίας μίας επιχείρησης (νομιμότητα άδειας λειτουργίας, άδειας χρήσης μηχανημάτων, φορολογικές ατασθαλίες), κάνοντας κάκιστη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων (υψηλή τιμολογιακή πολιτική με βάση τα δεδομένα της αγοράς, κακή συμπεριφορά σε προμηθευτές, πελάτες και υπαλλήλους της εταιρίας), με άμεσο ζημιογόνο αντίκτυπο στα οικονομικά δεδομένα της εταιρίας, η οποία τα τελευταία δύο χρόνια εμφανίζει ζημίες, δίχως να εκπληρώνει την υποχρέωσή της για συνεργασία μαζί τους και για λογοδοσία προς αυτούς, αν και την έχουνε οχλήσει πολλάκις προφορικά και εγγράφως για το θέμα αυτό και λόγω αυτής της έλλειψης ενημέρωσης και πληροφόρησης τους σχετικά με την οικονομική κατάσταση της εταιρίας, υπάρχει πλήρης αδυναμία συνεργασίας μεταξύ τους, ενώ η εταιρία θα μπορούσε να λειτουργεί εξαιρετικά και να αποφέρει σημαντικά κέρδη. Από όλα τα παραπάνω προκύπτει σαφώς ότι έχουν κλονιστεί οι σχέσεις των διαδίκων εταιρών, υπάρχει έλλειψη συνεργασίας, μη επικοινωνία και εμπιστοσύνη μεταξύ τους και είναι αδύνατη η εύρυθμη λειτουργία της εταιρίας

με την συνύπαρξη όλων των διαδίκων, καθόσον η ρήξη των μεταξύ τους σχέσεων είναι μη αναστρέψιμη και έχει σοβαρό αντίκτυπο στην όλη λειτουργία της επιχείρησης. Συνεπώς συντρέχει σπουδαίος λόγος στο πρόσωπο της καθ' ης για τη λύση της εταιρίας. Το σοβαρό πρόβλημα λειτουργίας της επιχείρησης μπορεί όμως να υπερκερασθεί με τον αποκλεισμό της καθ' ης η αίτηση από την εταιρία, δεδομένου μάλιστα ότι η τελευταία επιθυμεί την λήξη της εταιρικής συμπόρευσης και συνεργασίας με τους αιτούντες και τη λύση της εταιρίας, όπως προκύπτει από την από ...7.2020 εξώδικη δήλωσή της προς τους αιτούντες, στην οποία και η ίδια αναγνώρισε ότι η συνύπαρξη τους ως εταίρων έχει καταστεί απόλυτα δυσλειτουργική και ανυπόφορη, εξαιτίας των μεταξύ τους διαπληκτισμών και προσφέρθηκε, κατόπιν εκτίμησης της αξίας μεταβίβασης της εταιρικής της μερίδας από λογιστή και αποπληρωμής αυτής από την εταιρία, να εξέλθει εκουσίως από αυτήν, μεταβιβάζοντας στους αιτούντες το ποσοστό συμμετοχής σε αυτήν. Ωστόσο δεν επακολούθησε οποιαδήποτε σχετική ενέργεια, αλλά αντίθετα, μετά την άσκηση της υπό κρίση αίτησης, με την από ...9.2020 εξώδικη δήλωσή της προς τους αιτούντες η καθ' ης προέβη σε μονομερή καταγγελία και λύση της εταιρίας. Από την άλλη πλευρά, οι αιτούντες επιθυμούν τη διατήρηση της επιχείρησης, λύση η οποία είναι εναρμονισμένη προς την απορρέουσα από το ν. 4072/2012 γενική αρχή της διατήρησης της εμπορικής επιχείρησης και αποτρέπει την λύση της εταιρίας, που σύμφωνα και με όσα προκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη αποτελεί κατά τη νομοθετική βούληση έσχατο μέσο και επιλέγεται μόνο σε περίπτωση που δεν ανευρέθηκε άλλος τρόπος άρσης του αδιεξόδου. Ταυτόχρονα, η λύση αυτή, ενώ διασώζει το νομικό πρόσωπο της εταιρίας και επιτρέπει τη συνέχιση των δραστηριοτήτων της, δεν θίγει τα συμφέροντα της αποκλειόμενης εταιρίου, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 264 § 2 του ν. 4072/2012, μπορεί να εγείρει αξιωση κατά της εταιρίας για καταβολή της πλήρους αξίας της συμμετοχής της σε αυτή. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση, ως και ουσιαστικά βάσιμη, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο διατακτικό, ενώ η καθ' ης πρέπει να καταδικαστεί στην καταβολή των δικαστικών εξόδων των αιτούντων, καθόσον, όταν η διαδικασία διεξάγεται με αντιδικία, όπως εν προκειμένω, εφαρμογή για την καταδίκη

στα δικαστικά έξοδα έχουν και οι γενικές διατάξεις των άρθρων 176 επ. ΚΠολΔ (ΜΠρΣυρ 84/2020 ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΘ 18918/2014 ΕπισκΕμΠΔικ 2014. 626, ΜΠρΚαρ 22/2014 ΝΟΜΟΣ, ΜΠρΘ 8872/2013 Αριμ 2013. 2118).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την αίτηση.

Διατάσσει τον αποκλεισμό της καθ' ης η αίτηση από την ομόρρυθμη εταιρία με την επωνυμία «... ΟΕ», με διακριτικό τίτλο α) στην ελληνική γλώσσα «... ΟΕ» και β) με λατινικά στοιχεία «... ΟΕ», που εδρεύει στην ...

Καταδίκαζει την καθ' ης στην καταβολή των δικαστικών εξόδων των αιτούντων, το ύψος των οποίων ορίζει σε τριακόσια πενήντα (350) ευρώ.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποκλεισμός εταίρου διαχειριστή από ομόρρυθμη εταιρεία

Η δημοσιευθείσα απόφαση ασχολήθηκε με ένα ζήτημα εμπορικού δικαίου που απασχολεί όλο και πιο συχνά στην πράξη, τον αποκλεισμό εταίρου, που ήταν και διαχειριστής, από ομόρρυθμη εταιρεία, μετά από σχετική αίτηση των λοιπών ομόρρυθμων εταίρων. Το δίκαιο των προσωπικών εταιρειών αναμορφώθηκε πλήρως με το ν. 4072/2012, ο οποίος διαπνέεται από την αρχή της διατήρησης της εμπορικής επιχείρησης. Οι προσωπικές εταιρείες αποτελούν την ραχοκοκαλία της ελληνικής οικονομίας, καθώς οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις της χώρας, στην συντριπτική πλειοψηφία τους, λειτουργούν υπό τον εταιρικό τύπο της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας. Για αυτόν ακριβώς το λόγο σε περιπτώσεις που υφίσταται σπουδαίος λόγος που δικαιολογεί τη λύση ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας, εφόσον οι λοιποί εταίροι επιθυμούν τη συνέχιση της λειτουργίας της, προκρίνεται από το νομοθέτη του ν. 4072/2012 ο αποκλεισμός εταίρου έναντι της λύσης της εταιρείας.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρ. 259 § 1 περ. δ' του ν. 4072/2012, «Η ομόρρυθμη εταιρεία λύνεται: .. και δ) με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση εταίρου, εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος ...». Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρ. 263 του ν. 4072/2012 «Αν συντρέχει στο πρόσωπο ενός εταίρου περιστατικό που θα δικαιολογούσε τη λύση της εταιρείας σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 259, το μονομελές πρωτοδικείο μπορεί, ύστερα από αίτηση των λοιπών εταίρων, η οποία εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, αντί της λύσης της εταιρείας, να διατάξει τον αποκλεισμό

του εταίρου. Κατά τη νομολογία θεωρούνται ως σπουδαιοί λόγοι, που δικαιολογούν τη λύση της εταιρείας και κατ' επέκταση και την ακούσια έξοδο εταίρου, η αθέτηση των εταιρικών υποχρεώσεων, η κακή διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων, η έλλειψη κερδών, η συσσώρευση χρεών, η έλλειψη συνεργασίας, οι διαφωνίες, ο κλονισμός της εμπιστοσύνης και το μίσος μεταξύ των εταίρων¹. Τα ανωτέρω κρίνονται κατά περίπτωση και σε συνάρτηση με τη γενικότερη οργάνωση της εταιρείας, τη μονιμότητα και τη σοβαρότητα της διαμορφωθείσας καταστάσεως, καθώς και τη βαρύτητα και τις επιπτώσεις που έχει ο σπουδαίος λόγος στην ομαλή λειτουργία της εταιρείας. Σκοπός της διάταξης του άρθρου 263 του ν. 4072/2012 είναι η προστασία των λοιπών εταίρων και η διατήρηση της επιχείρησης. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, ουσιαστική προϋπόθεση για τον αποκλεισμό εταίρου από ομόρρυθμη εταιρεία είναι να συντρέχει σπουδαίος λόγος αποκλεισμού του, χωρίς να απαιτείται και υπαιτιότητα του εν λόγω εταίρου στη συνδρομή του σπουδαίου λόγου, αρκεί αυτός ο λόγος να σχετίζεται με το πρόσωπο του υπό αποκλεισμού εταίρου με τέτοιο τρόπο που να καθίσταται αδύνατη η συνέχιση της εταιρείας με τη συμμετοχή του², υπό την πρόσθετη προϋπόθεση πως ο εν λόγω εταίρος δεν αποχωρεί εκουσίως³.

Στην προκείμενη περίπτωση, με βάση τα περιγραφόμενα στην αίτηση πραγματικά περιστατικά, τα οποία αποδειχτήκαν με έγγραφα και μάρτυρες, κρίθηκε ότι, επήλθε ισχυρισμός κλονισμός στις σχέσεις των διαδίκων, με αδυναμία επικοινωνίας και συνεργασίας και παντελή έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ τους, καθώς η καθ' ης, που ασκούσε

καθήκοντα διαχειρίστριας, ποιούσε κακή διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και αρνιόταν να ικανοποιήσει το αίτημα των λοιπών εταίρων για λογοδοσία, με αποτέλεσμα να προκληθεί έλλειψη εμπιστοσύνης και να ανακύψουν έριδες και διαφωνίες, που κατέστησαν αδύνατη την ομαλή λειτουργία της εταιρείας με την συνύπαρξη όλων των διαδίκων. Επομένως, συνέτρεξε στο πρόσωπο της καθ' ης σπουδαίος λόγος που δικαιολογούσε την ακούσια έξοδό της από την εταιρεία. Παρά το γεγονός ότι οι δάδικοι συνδέονταν με στενότατη συγγενική σχέση, με τη δημοσιευθείσα απόφαση κρίθηκε ότι η ως άνω περιγραφόμενη κατάσταση είχε λάβει μόνιμο και μη αναστρέψιμο χαρακτήρα και είχε αρνητικό αντίκτυπο στην εύρυθμη λειτουργία της εταιρείας. Αν και η καθ' ης συνομολογούσε τα πιο πάνω προβλήματα και είχε εκφράσει εγγράφως την πρόθεση να αποχωρήσει εκουσίως από την εταιρεία, ουδέν έπραττε προς αυτή την κατεύθυνση. Αντιθέτως, με εξώδικη δήλωσή της προς τους λοιπούς εταίρους προέβη σε μονομερή καταγγελία και λύση της εταιρείας σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Πλην όμως, όπως αναφέρθηκε, ο ν. 4072/2012 προτάσσει τον αποκλεισμό εταίρου και τη διατήρηση της επιχείρησης έναντι του μέτρου της λύσης της εταιρείας, ως ηπιότερο και καταλληλότερο. Με αυτόν τον τρόπο διευθευτούνται οριστικά τα προβλήματα μεταξύ των διαδίκων (χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα του υπό αποκλεισμού εταίρου, καθώς έχει το δικαίωμα να εγείρει αξιώση κατά της εταιρείας για καταβολή της αξίας της συμμετοχής του) και διασώζεται η επιχείρηση, η οποία μπορεί να συνεχίσει την άσκηση της δραστηριότητάς της με τους λοιπούς εταίρους. Ως εκ τούτου, η δημοσιευθείσα απόφαση ορθά εφάρμοσε το ν. 4072/2012, ενστερνιζόμενη τη βασική αρχή της διατήρησης της επιχείρησης και διέταξε τον αποκλεισμό της καθ' ης από την ομόρρυθμη εταιρεία, η οποία λειτουργεί πλέον με μοναδικούς εταίρους τους αιτούντες.

1. ΜΠρΚερ 863/2016, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ· ΜΕΦΑΘ 7196/2014, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ· ΜΠρΘ 18918/2014, ΕπισκΕμπΔικ 2014. 629· ΜΠρΘ 25229/2013, ΕΛΔνη 2014. 247· ΜΠρΘ 4842/2013, Αρμ 2013. 270 ΜΠρΘ 4842/2013, Αρμ 2013. 270.

2. ΑΠ 473/2019, www.areiospagos.gr.

3. Υποστριζέται η άποψη (ΑΠ 207/2019), η οποία αμφισβητείται (ΑΠ 37/2019), πως για να διαταχθεί ο αποκλεισμός εταίρου από ομόρρυθμη εταιρεία απαραίτητη προϋπόθεση είναι η ύπαρξη τουλάχιστον δύο εναπομεινάντων εταίρων.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΤΣΑΧΙΡΙΔΗΣ
Δικηγόρος, ΜΔ Παντείου Πανεπιστημίου